

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди
Кафедра філософії
Інститут вищої освіти НАПН України
Польське Товариство філософської педагогіки
імені Броніслава Ф.Трентовського (TRF)**

За підтримки
**МІЖНАРОДНОГО БЛАГОДІЙНОГО ФОНДУ
«ФОНД ОЛЕКСАНДРА ФЕЛЬДМАНА»**

**Під знаком Григорія Сковороди:
зоряний час української культури**

МАТЕРІАЛИ

III міжнародної науково-практичної конференції

«Освіта у констеляціях постсучасності»

(5-6 грудня 2017 року)

**Харків
ХНПУ – 2018**

З урахуванням викликів сучасності та перспектив розвитку українського соціуму як конче необхідне постає завдання формування відповідальності військових як відповідального ставлення не тільки до військової справи, а й до українського соціуму, до майбутнього, в якому цей соціум має шанси на існування. У цій роботі особливу роль мають взяти на себе ВВНЗ, які мають стати осередками не тільки військового навчання та виховання, а й осередками формування Громадянина.

Література

3. Данилова Н. Ю. Армия и общество: принципы взаимодействия [Текст] / Н.Ю. Данилова. – СПб.: Норма, 2007. – 344 с.
4. Йонас Ганс. Принцип відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації. [Текст] / Das Prinzip Verantwortung. Versuch einer Ethik für die technologische Zivilisation // Г. Йонас.; пер. з нім. А. Єрмоленка. - К.: Лібра, 2001. — 400 с.
5. Калагін Ю.А. Актуальні проблеми воєнної соціології: навч. посіб. [Текст] / Ю.А. Калагін. – Х.: ХУПС, 2016. - 168с.
6. Кляйн. Бывшие офицеры-контрактники бундесвера на гражданской службе: реферат [Текст] / Кляйн. – М.: ВУ, 1986.
7. Проблеми соціальної відповідальності широко висвітлено у роботах радянських та вітчизняних учених, у тому числі і воєнних: П. Бондаря, Л. Грядунової, Л. Зотова, О. Нечипорука, А. Оріховського, О. Плахотного, С. Серебрякова, В. Сперанського, М. Табунова, Ю. Чернавіна та ін.
8. Севрук І. І. Теоретико-методологічні аспекти побудови моделі військового керівника як лідера військово-соціального управління [Текст] / І. І. Севрук // Вісн. Харк. нац. пед. ун-ту ім. Г. С. Сковороди. Сер. Філософія. – Х.: ХНПУ, 2011. – Вип. 35. – С. 41–51.
9. Хантингтон С. Офицерская служба как профессия [Текст] / Huntington Samuel. The Soldier and the State: the Theory and Politics of Civil-military Relations. – L., 1957. – P.7–18: пер. с англ. В. Шлыков, 2002 // Отеч. записки. – М., 2002. - №8. – С. 49–60.
10. Bredford Z. A New Look at the Military Profession Army / Z. Bredford J. R. Murphy. – 1969. – № 19 (2).

ЦІННОСТІ СВОБОДИ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ФІЛОСОФІЇ

І.А. Сімон, м. Харків

У наш час, як ніколи ще в минулому, загострилися проблеми пошуку ціннісних орієнтирів сучасної освіти. Сучасна молода людина, як свідчать соціологічні дослідження, вже не стільки прагне здобути багато різноманітних знань, скільки стурбована проблемами розуміння реальності й осмислення

власного життя та долі. Ця проблема виявляється ще більш складною саме в державах із значними наслідками тоталітарного минулого. Освіта і виховання молоді протягом багатьох десятиліть базувалися на певних ідеологічних підставах, де свобода вибору людиною своїх власних ціннісних орієнтирів була значно обмеженою. Як наслідок цього ми маємо сьогодні в суспільстві наявність глибокої духовної кризи, сутність якої виявляється у відчутті значною більшістю людей безглуздя власного життя, нездатності знайти в ньому позитивний смисл через руйнування старих цінностей.

У контексті пошуків шляхів вирішення цих складних проблем, на наш погляд, певного значення набувають фундаментальні дослідження й праці досвідченого сучасного філософа і психолога В. Франкла. Він створив теорію екзистенціального аналізу і логотерапії, що, по суті являє собою складну систему філософських, психологічних і медичних поглядів відносно природи і сутності людини, механізмів розвитку особистості в нормі та патології шляхів та засобів корекції аномалій у розвитку особистості. Найважливіше значення у його концепції має вчення про сенс життя.

Прагнення до пошуку і реалізації людиною сенсу власного життя Франкл розглядає як природжену мотиваційну тенденцію, що притаманна усім людям. Саме вона, на погляд філософа, є основною рушійною силою поведінки і розвитку особистості. Компетентні дослідження та емпіричні дані дозволяють філософу зробити важливий висновок про те, що саме орієнтація людини на цінності і сенс наповнює її життя позитивною активністю і цілеспрямованістю. Навпаки, відсутність сенсу породжує в людини стан, який Франкл називав екзистенційним вакуумом. Цей вакуум є одною з діючих причин розвитку «неогенних неврозів», котрі за останні кілька десятиліть набули дуже значного поширення у країнах Європи. Франкл вважає, що необхідною умовою психічного здоров'я людини сьогодні стає певний рівень напруги, яка виникає між людиною, з одного боку, і локалізованими у зовнішньому світі об'єктивним сенсом – з другого. Таким чином доводиться основне положення вчення про сенс: людина як особистість завжди прагне набути сенс і відчуває

фрустрацію чи вакуум, коли її прагнення залишаються марними.

У постійному зв'язку з ученням Франкла про цінності і смисл перебуває його концепція свободи людини. Філософ вважає, що людина вільна відшукати та реалізувати смисл власного життя, навіть коли її свобода є значно обмеженою об'єктивними умовами. Він враховує суттєвий вплив детермінуючих факторів на особистість, але виступає проти пан детермінізму. Більш того, Франкл обґрунтовує положення про недопущення контамінацій рівней буття людини. Необхідність і свобода не належать до одного рівня існування людини. Як природно-біологічна істота, людина повністю залежить від необхідних умов життя. І на цьому рівні людського існування людини неможливо знайти свободу та її підстави. Основу свободи складає інший, духовний рівень існування людини. Франкл робить висновок: людина – це істота, що трансцендує необхідність. Франкл аналізує свободу людини стосовно до потягів, спадкоємності та факторів і обставин зовнішнього середовища.

Свобода стосовно потягів і бажань виявляється завдяки можливості, котру особистість завжди має оцінити, прийняти чи відкинути їх. Таким чином, людина сама дозволяє чи не дозволяє детермінувати ними. Свобода щодо спадкоємності – це відношення до неї як до матеріалу, що дає можливість у певних межах збудувати основи власної особистості. Франкл характеризує організм як інструмент, котрим користується особистість у реалізації своїх цілей. Філософ підкреслює, що свобода людини від зовнішніх обставин буває інколи вкрай обмеженою, але у особистості завжди залишається можливість зайняти по відношенню до них певну власну позицію. Таким чином, вплив обставин на людину опосередковується позицією самої людини по відношенню до них.

Франкл констатує: людина є вільною завдяки тому, що її поведінка і діяльність визначаються значною мірою цінностями і смислами, які у свою чергу зосереджені в ноетичному вимірюванні і не підлягають вирішальному впливу зовнішніх детермінуючих факторів. У ноетичному вимірюванні, де людина постає як вільна духовна істота, їй притаманні дві фундаментальні онтологічні

характеристики: здібність до самотрансцендентності та здібність до самоусунення. Сутність самотрансценденції полягає у процесі постійного виходу людини за межі самої себе, спрямованості на те, що існує поза нею. Самоусунення, у свою чергу, виявляється у можливості людини піднятися над собою і над ситуацією, побачити себе з іншого боку. Ці дві духовні здібності людини дозволяють їй бути самодетермінуючою істотою. Сутність свободи людини, за Франклом, полягає у тій частці відповідальності за власну долю, яку особистість може взяти на себе. Таким чином, змістовні дослідження В. Франкла про цінності, смисл та свободу людини мають у собі значну кількість практичних доробок, ідей і положень, що безперечно повинні бути закладені у фундамент стратегії сучасної освіти, що у першу чергу покликана своєю гуманістичною спрямованістю сприяти формуванню особистості молодшої людини.

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО СПОРТУ ТА ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ МІСЬКОЇ ТА СІЛЬСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

О.П. Огурцова, Н.В. Скіндер, м. Харків

Більшість студентів знають про позитивний вплив фізичної культури і спорту на індивідуальне здоров'я і фізичну підготовленість людини, проте ці знання ще не є для них стимулом до активних занять різними формами фізичних вправ. Слід зазначити, що багато з них усвідомлюють, що мають середній чи низький рівень фізичної підготовки, але їм просто лінь займатися тим чи іншим видом спортивної діяльності. Однією з проблем є також незацікавленість студентської молоді у заняттях з фізичного виховання з певних причин, серед яких можна назвати: стандартність проведення занять, відсутність практичної частини.

Особливість соціокультурного середовища села залежить від багатьох факторів: демографічних показників, трансформаційних процесів в українському суспільстві, соціально-економічного розвитку, системи ціннісних